

Социалистическэ Бурят-Монгол

Бурят-Монгол республика урдань хэдэ-шье гээгдэнги байгаа хаа, шэнэ социалистическэ ажабайдалыг байгуулха хэрэгтэ харуулһан үсэд шанга оролдолыг талаар, колхозуудай хүлэмэрийн ба культурна үсхэлнүүдэйнгээ хөгжөлтын талаар түрүү советскэ республикнүүдэй түүдэ оролсоно. В. М. МОЛОТОВ

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Республикын карты харыхада...

Зүүн Сибирийн карта дээр харахада—Бурят-Монгол Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын баруун хойто хилэн суута гэсэн Байгал далайһаа эхилнэ. Республикын хилэн—Мүнхэ-Сарьгаг оройтой Зүүн Саяанай хаданууды. Хамар-Дабанаай, Яблонай хадагуланууды зүвшан үргэлжлэнэ. Урда зүгтэ Бурят-Монгол болбол Монгол Аралай Республикатай хилэн нэгдэн байха юм.

Бурят-Монголой газар дайһань 150 мянга шахуу квадратна километр болоно. Республика дотор хадагуланууд, олон тоото гол мүнүүд ба нуурнууд бии. Байгалийн аялигай малтамалнуулар манай республика угаа баян. Галуута-Нуурай нүүрэнэй запасауд хэдэн олон миллион тонно болоно. Бурят-Монголой хадагулануудаар хара ба үнгэтэ металл руданууд элбэг. Республика дотор үннһөө хойшо алтан абтадаг юм. Боксит, графит, асбест, түмэрэй руда, вольфрам, молибден, слюда, минерально-химическэ зүйлнүүд, барилгын материалнууд бии. Гол мүнүүд ба нуурнууд соонь—элдэб загалан, ой тайгадань үнгэтэ ангиуд элбэг.

Республика дотор 540 мянга гаран хүн зон ажаһуудаг. Республикын составта: Улан-Удэ, Кяхта, Бабуркин, Городок городууд, 4 городскэй районууд ба хүдөөгэй 23 аймагууд ороно.

Баян даа, адуу малаар советскэ Бурят-Монголнай. М. Минеевэй фото-этнод.

ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМ

РЕВОЛЮЦИЙН урда гэхи хуушан Бурят-Монгол нутаг хадаа Советскэ империни гээгдэнги захызаарнуудай нэгэн байһан юм. Тэгэһэй урган ехэ газар дайла дэргэ шье тими ехэ ажайлдалбэрини фронтнэри гэжэ байгаагүй. Анад оронинь хадаа нулаар хөгжөөн ажалал эрхилдэг, нүүлэ байлалтай байгаа. Таряалан гахад хаа-яани байһан юм.

Хайра гам гэжэ мэдэжгүй политикай хаянта засаг хадаа бурят-монголшудта тэснэгүй хүндэ архайдал тогтооһон байна. Ноел баяда түшгэлэн хаанта засаг болбол бурят-монголшудта дабаглангагүй хэ алба налаг аналгаг, һаин бэлшэгийн болон үржлэлтэ гвардын абака, үлэхэлнэгэй туйлда хүргэдэг эн. Экономическэ талаараа гэжэнги, политическэ эрхгүй үлэхэлэн байһан хадаа Забайкальскын нутаг малшадые ехээр зобоодог байһаа.

Ийм бэрхэ байдалһаа халажа урган мангалахэ замын бурят-монголшудта гансал Лени—Сталиной парти болгоһон байна Энэ зам хадаа агууһаа ород аналтай хамталаа яважэ, царлашадтай сэрэгшүүн, зол жэртэ алтай ба хүхюун сэргэлт ажабайдалтай түлөө, социализмын түлөө тэмцэл хэлэн ябалал болоно.

Ород аналтай энэ хани барисаан талаа гурбан революциин гал дунг оогуур хатуужан бүхжөөн ба түгөө Октябрьскэ социалистическэ революциин бүтээр сэрэгшээ мангалан байна. Гражданскэ дайһай үнлүүдтэ бурят-монгол ажалал олол үлэн партизанчуудтай гаг гала барилсаа, саяангвардеечууд ба японскэ интервентүүдтэ эсэргүүсөн уралажа, өөрнгөө өрхэ сүлөө олоһон байна.

Бурят-Монгодо советскэ засагай отгоһонхо хойшо 25 гаран жыл болоо. Эдэ жылүүдтэ бурят-монголчууд хатаа агууека ород аналтай хилэнгэй тухаламжаар урган мангала, гэгтэлги байдалһаа түгүү айлдалтай болоо. Каторма ба сүлэын эрхэй хизаар байһан аад, Бурят-Монгол болбол индустриализаци ба хүдөө ажыхан коллективизациин сталинскэ политикы бөгүүлһэн эсэстэ Российскэ Федерациин сэжэжэн халбаржа байгаа хизаар болонхой.

Урдань ха-яа ангуушадай урсын байһан газарнуудаар мүнөө эрхим түрүү классай ажайлдалбэрини предприятияүүд урган гараа. Советскэ Бурят-Монголой ажайлдалбэри хүдэтэ паровозуудые бүтэн гаргана, дэл үйлдэбэринэ, малажалай продуктуудые болбосорулна. Зэдын вольфрамора комбинат советскэ металлургии вольфрамээр хангана. Байгалий загаланай-консервын заводуудай продукция республикын карты харыхада...

КУЛЬТУРЫН СЭСЭГЛЭН ХАЛБАРЛТА

ГАНСАХАН советскэ засагай жэлүүдтэ Бурят-Монгол дотор бургуулинууд, культурно-гэгээрлэй эмхизургаанууд олоһороо. Забайкальскэ советскэ засагай тогтоһонхо хойшо хорин жэлэй оло республика дотор 400 эхин бургуули, 123 долон жэлэй ба дунда бургуулинууд, 11 тухай дунда бургуули ба 3 дээдэ бургуули бии болоһон байгаа. Клубууд, уналгын байшанууд, библиотеканууд 600 гарз болоһон байна.

Республика дотор өөрын хүжэмтэ-драмыч театр, ород драмыч театр, эдир харашалай театр, колхозно-совхозно театр, түрэнэй филармони байгуулагданхай.

Табанжэл соо Улан-Удэ городто оперо ба балетэй театр, автоматическэ телефонно станицы баригдаха байна. Республика дотор киноустановкнүүдэй тоо 131 болохо, 8 шэнэ бургуули, 50 радиоузел баригдаха.

1950 ондо бургуулин бургананарай тоо 90 мянган хүн хүртээр ургаха байна.

Колхозно байгуулалтын хүсэн

СОВЕТСКЭ засаг болбол Бурят-Монголой урдань гээгдэнги байһан хүдөө ажыхы танигдашагүй болтор хубилгаа.

Республикын хүдөө ажыхы хүжөөжэ тухай парти ба правительството угаа ехэ анхарал оролдолго гаргана.

Жэжэ бутархай ажыхинуудай орондо томо артельнэ ажыхы республика дотор бии болгодоо. Республика соо 460 гаран колхозууд бии.

Бурят-Монголой колхоз ба совхозууд газартаряалангай эгээн түрүү техникээр эбсэгжүүлгдэе. 1940 ондо республикын колхозно таряалан дээрэ 2 мянга гаран тракторнууд, 600 шахуу комбайнууд ба хүдөө ажыхын бусад олон машинанууд хүдэлмэрлһэн байна. Мүнөө 36 машинно-тракторна станицитай болонхой.

Механизаци хэгдэн дээрэхэ колхозууд 1923 онойхидо орходоо

ЭЛВҮРЫЕ ХАМГААЛГЫН АМЖАЛТА

ГАНСАХАН советскэ байгуулалтын үедэ Бурят-Монгодо элвүрые хамгаалгын хэрэг үргэнээр бигдэе. 1945 ондо республика доторхи больницануудтай тоо 77 болон, фельдшерско-акушерскэ пунктуудтай тоо 191 болоһон, амбулаторно эмхи зургаанууд 177 хүрэхэ эхэнэрүүдэй ба үхбүүдэй консультантууд 35 болоһон, больницануудтай тоо 2600 болоһон байна.

Республика дотор саг үргэлжнэ 3195 хууригай яслинууд бии болонхой, нунэй кухнинуудай, үхбүүдэй амбулаторинуудай тоо ургана.

Республика дотор 330 оронуудтай гурбан санатори хүдэлмэрлһэе, Ашаан ба Горячинск гэжэ курортнуудтай болонхой.

Табанжэл соо хүдөөдэ 9 больницануудтай, 35 хүүгэдэй үеэ Улан-Удэдэ хүүгэдэй гэр баригдан байна. Элвүрые хамгаалгын Министртертын юрэнхы ба тухсай больницануудтай оронуудтай тоо 2850 хүртэр ургаха, эхэнэрэй ба үхбүүдэй консультантууд 53 болохо, амбулаторинууд 36 болохо, аптеке 35 хүрэхэ байна.

Табанжэлэй түсэбэй еһоор

1950 ондо нутагай ажайлдалбэрини үргэн хэрэгшээ ба эдэ-хоолой зүйлнүүдэ 16,8 миллион түхэригтэ үйлдэбэриле юм гэжэ 1940 онойхидо орходоо 278,4 процент ургалан болоно.

1950 ондо нутагай ажайлдалбэрини бүтэн гаргана юм гэбэл: 1150 тонно кондитерскэ зүйлнүүд; 470 тонно варенье ба повидла; 400 тонно загалан; 180 мянган паар арһан гутал; 138 мянган паар валенка; 56 мянган паар оймһонууд; 160 мянган хэлэг гадар хубсаан; 8,6 миллион түхэригтэ ошон юмэ-нүүд.

1 миллион 10 мянган толгой мал, 3 миллион 330 мянган цецтнер таряанай түлөө

ЭБЭРТЭ бодо мал—292 мянган толгой; Хони ямаад—600 мянган толгой. Табанжэл соо нэгэ фуражна үнээнһэ бү хаалга 76 процентээр, нэгэ хонинһо хайшалагдаха ноһон—64 процентээр ехэ болохо байна.

Табанжэлэй эсэстэ республикын колхозууд жэлдэе 3 миллион 380 мянган центнер таряа, 1 миллион 470 мянган центнер хартааба, 575 мянган центнер овшо хүржаа абаха байна. Иймэ хэмжээний ургаса абахын түлөө гансахан таряалангай талмай үргэдхэхэ бэшэ, харин ургасые дээшлүүлхэ гэжэ гол зорилго болоно.

Адуу морид—118 мянган толгой;

Табанжэлэй түсэбэй еһоор

1950 ондо гүрэнэй ба кооперативна худалдаа-наймаанай рэзизиэд бараанай эрьелтын хэмжээ 751.237 мянган түхэриг хүртэр боложо, тарьн 1940 оной ад бараанай эрьелтын хэмжээ 30 процентээр үлүүлхэ байна.

Республикын городуудаар табанжэл соо 8000 квадратна метр тутмайтай байрын гэрнүүд, колхозуудта 12 мянган гэр баригдаха байна.

Улан-Удэ ба Бабуркин городуудта шэнэ баннүүд, хубсаа угаа газарнууд бии болохо. Республикын станицада водопроводы баригдан эхилхэ.

★ МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН ИНДУСТРИАЛЬНА ГУЛАМТА ★

Бурят-Монголой ажайлдалбэрин болбол республикын бия болохо үедэ арайхан 16 жэжээнхэ предприятииүүдтай байгаа.

Дайнай урда гэхи гурбаа сталинскэ табанжэлүүдэй үедэ ажайлдалбэрини барилганууд үзэгдөөгүй түргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлгдэе. Нагэдэхи табанжэлэй онуудта Бурят-Монголой томо ажайлдалбэрини предприятииүүдэй тоо 55 хүртээр олон болоо. Мүн эдэ жэлүүдтэ союзна удахаанартай томо ажайлдалбэрини барилганууд хэгдэжэ эхилэе.

Хоёрдох табанжэл соо капитална ажайлдалбэрини барилгада 428 миллион түхэриг гаргашалагдана байна. Паровозо-вагонной завод, мяханай-консервнэ комбинат, механизированна шэйлэй завод, мелькомбинат, ГЭС, шэнэ леспрохозууд, шпалозаводууд, ваганай заводууд, барилгын материалнуудай предприятиинүүд, шахтанүүд, руднигууд хүдэлжэ байгаа предприятииүүдэй тоодо ороо.

Хоёрдох ба гурбадахы сталинскэ табанжэлүүдэй үедэ республикын томо предприятииүүдэй тоо 5 дахин шахуу олоһоржо, 1941 ондо тэдэнэй тоо 261 болоо.

1945 оной эхиндэ томо ажайлдалбэрини предприятииүүд элдэб продукциянууды—паровоз, шарм ба эд шудхалаа, модон материал, шэл, вольфрам, молибден, мяханай-кон-

Б М А С С Р - э й

ажаүйлэдбэрийн
предпријтинуудай
тоо иимээр
ургаа

сервнэ ба загаланай зүйлнүүдые оройонгоо бүхы захызаар худар таһалгарагүй эльгэжэ байгаа.

Ажайлдалбэрини эдэ барилганууд, шэнэ барилгануудые ашгагдалгада оруулһан ябадал ба валова продукциин ехэ болоһон ябадал хадаа республикын экономикада тэд олодо болгоо. Ажайлдалбэринийн республикын ардай ажахы дотор гол хайбаринь болоһон байна. Ажайлдалбэрини продукциянь удёльнэ хэмжээн 1923 ондо 11,6 байһанай орондо гурбадахы табанжэлэй ахиндэ 71,7 процент хүрһан байна.

Шэнэ Сталинскэ табанжэлэй түрчлын жэллэ Селендумын моторо-заабарилгын завод, Улан-Удын сэмбыа фабрика, Кяхтын гуталй фабрика хүдэлжэ захалаа.

Удаадахы жэлүүдтэ Улан-Удэ говодто оеолой фабрика, моринной тоног зэмсэгэй фабрика, кондитерскэ фабрика Бургдаха, Байкало-Кударала—рыбкомбинат, Бичура, Кудара ба Баунта—аймпишекомбинатууд, Прибайкальскэ—барилгын материалнуудай завод ба бусад газарнуудта олон барилганууд хэгдэхэ байна.

1950 ондо республикын нутагай ажайлдалбэри 1940 онойхидо орходоо 205 процентээр үлүү еха продукция үйлдэбэрин гаргана байна.

ФЕВРАЛИЙН 9-дэ—БУЛТАДАА ҺУНГАЛТАНУУДА ТА ХАБААДАЛСАЯ!

Коммунистууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидатуудай

түлөө бултааран, нэгэн хүн шэнгээр голосуудаа үгэе!

Хэлбэришэгүй сэхэ большевик

Лобсанович Лобсанов Селендума нютагай түмэршэ хэбэй хүбүүн юм. Бага наһандаа тулижа байһан хадаа, тэрэ болон сагташые һайн һайхан уудалай түлөө хатуугаар тэмсээн зориг Будажабай досоо...

лон мүн дайнайшые боложо байхада, нүхэр Лобсанов ВКП(б)-гэй Яруунын ба Сэлэнгын айкмоудай секретарь боложо хунгадаа һэн. Баһа, Совнаркомдо хүдэлмэрилһэн, Юстицын Нарком, Газартааралгай Наркомой тушаал дааж байһан юм.

АЖАЛАРАА ТОДОРХОН АРАДАЙ ХҮБҮҮН

Ужам талаа урууджа урда-хан Хэжэнгэ гол улам солгеон шангаар салгидана. Хэжэнгэ нютагай урла хойто хушын баян тайгаһаа бууһан агаар, хунгахан һэбшэ һалхин боложо колхозуудай дуулм талын ургаса, таряанай унга шарай улам хурсадхан, альбана...

вацин хоердох секретарьар хунгадаа һэн. Сэрэг дайнай хатуу шанга жалнуудтэ большевистскэ партиин һайдабарие эрхимээр дүүргэжэ, арал зондоо хүндэтэй болоһон энэ эрэлхэг хүбүүе Яруунын аймагай ажалшадай депутатуудай Советдэй гүйсэдхэхэ комитетдэй түрүүлгшэ болгон дэбжүүлн байна. Мүнөөшье нүхэр Цыренжапов энэ хүндэтэ уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн.

Түбэгтэй бэрхэ байгаал даа. Түрэлхи бурят хэлэн дээрэ гарадаг ном дэртэр ба газетэнүүд гэжэ байгаагүй. Тиньэ хадань, Будажап болбол ород газетэнүүд ба номуудые улад зондо уншажа үгэдэг, тэрэниие түрэлхи хэлэн дээрэ оршуулжа ойлгуулдаг, залуушуудые комсомолдо оруулдаг, ород ба бурят яһанай үгэтэй зоние мүлжэжэ байһан кулагуудта эсэргүүсэн тэмсэхые урталдаг байгаа.

Советскэ засаг тогтохын урда тээ манай өндэ сабшалан хадалангые үхэр малайнгаа тоо толгой дээрэ жэшэжэ хубаадаг зантай байгаа бэ-лэй. Тиньэ болохоолоор, адуу мал олонтой баяшуулые эрхим һайн газараа элбэг эхээр булимтаржа абаад үгэтэй зондо бираатай газар хүртэдэггүй байба.

Будажап Лобсанович тон эдибхитэйгээр хабаадалсаһан байгаа. Большевистскэ парти болон агууехэ Сталин хадаа шанга шадалтай ажабуудалтай болохо үнэн харгытнай хамтын ажал байгуулжа ябадал болоно гэжэ таряашадта эсэмэргэнээр заажэ үгэхэднэ, Будажап Лобсанович коммунист хүн хадаа колхозуудые бии болгохоор эхэхэн хүдэлмэри хэбэ.

Ажалшадай эрхим нүхэр

Сергей Иванович Митякинниие Мухаршэбэрэй аймагай ажалшад һайн мэдэнэ, Ленин-Сталиной агууехэ партида ба социалистическэ Эхэ орондоо бээе үгэнги байжа, арал зоной хэрэгтэй түлөө өөрнөгөө хамаг бүхэ шадалые үгэдэг дээрһэн ажалшан аралай дунда нүхэр Митякин ехэ хүндэтэй болонхой.

институдые дүүргэд, балигтай бэрхэ буряшадтай нэгэниинь байжа агроном-коммунистын мэргэжэлтэй боложо, ССР Союзай Наркомзема-р манай Бурят-Монгол республикада хүдэлмэрилхөөр элбэгдэбэ. 1935-40 онуудта Бурят-Монголой хүдөө ажарын хургуулида багшаар хүдэлмэрилһэн юм. Тэрэ үедэ Сергей Иванович хүдөө ажарын эрхим мэргэжэлтэе бэлдэхэхи ба социалистическэ газартааралангые шарьжуулхын тулада өөрнөгөө бүхэ ардэм мэргэжэлтэе үгэдэг һэн. Бүтээрһэн МТС-эй ахалагча агрономоор, МТС-эй директороор, аймгүй-сэдкомой түрүүлгшээр хүдэлмэрилһэн байһа. 1944 онһоо хойшо ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкмоной нэгдэхэ секретарьар хүдэлмэрилжа байна.

Комсомолец Будажап Лобсанович комсомедые тойруулжа үгэтэй ба дунда шадалтай зоние нэгдүүлээд, газараа шэнээр хубаажа шиндхэбэри гаргаба. Ингэжэ үгэтэй зон һайн газар абаад байхадаа, үхэр малаа олон болгожо ажабуудалаа һайжаруулжа аргатай болоо бэлэй.

Мүнөө ВКП(б)-гэй Областной Комитетдэй секретарь болоод байһан Будажап Лобсанович Лобсанов өөрнөгөө политическа ажал-ябуулгые ингэжэ эхилһэн ба хүдэлмэри дээрэе ингэжэ урғанан байха юм.

Будажап Лобсанович арал зонингоо этигэл найдабарине хүсэд һайнаар харюулжа юм гэжэ Бурят-Монголой ажалшад барандаа мэдэжэ ба сөхөм найдажа байна. Хэлбэришэгүй хатуу большевик, хүдэлмэридөө оролдостой, ажалшадай эрилтэдэ анхаралтайгаар ба һэргэг хүбэлгөнөөр хандадаг байһан хадаа коммунист Лобсанов болбол большевистскэ партиин членэй нэрэ ээргые энэһэнһөө хойшодоошые эрхим һайнаар абажа ябахань бата найдамтай.

ХҮНДЭТЭ ҮҮРГЭ

Паровозо-бүтэлгын заводой хунгагшад бүтэлгын урда тээхи округной зүблөн дээрэ намае этигэмжэтэ ноураар хунгаһан юм. Тейт, ВМАССР-эй Верховно Советдэй депутатта кандидат, советскэ аралай вождь Иосиф Виссаринич Сталин тухай хунгагшад дунда хэрлэлөө үргэнөөр ябуулжа хүндэтэй үүргэ даллган байна.

Энэ хүдэлмэри дээрэ Сергей Иванович болбол партиин этигэл найдабарине нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэжэ байжа юм. 1944 онһоо хойшо аймагай партиинь органиациинууд нилөөд эхээр урғанан ба бэхижэһэн байна. Нүхэр Митякин болбол номгон даруу зантай, хүн зоной туһалгардаһан газартань саг соошэ туһалдаг байһан туладаа ажалшан аралай дунда эхэтэ хүндэлэгдэдэг байна. Дуй дүршөл багатай эрчим хүдэлмэрилшадтэй хэжэ юмээсэ өйлгожо ялаад байхадань тэдэнэрие урин дүлаан тгөөрөө урмашуулан тодо заабари үгэдэг.

Удангүй Будажап Лобсанович «Селендумын хүдөө»-ажалай кредитнэ товарищество» бии болгоод, һүүлэрын тэрэний түрүүлгшэ боложо хунгадаа һэн. Энэ товариществоар дамжуулан үгэтэй ба дунда шадалтай зон хүдөө ажалай машина замсэгүүдые абадаг болобо. Ингээд байтар газараа хамтаржа элдэжэ товарищество байгуулагдаа. Энэ хадаа Селендумын таряашадтай баяшуулай һабарһан мултаржа эхилһэн үеһ байгаа. Ингэжэ кулагуудтай тэмсэл хэхэдэ болон хожомын, анги болохо—кулагуудые усадхаха хэрэг-Сэрэгэй урда тээхи жэлнүүдтэ бо-

Анхан хүдөөгэй избач ба комсомольско ячекын секретарь ябаһан аад, мүнөө партиин обкомой секретарь болоод байхадаа нүхэр Лобсанов ехэхэн замаар ябажа гараба гэшэ. Тиньхэдэ, ямаршые сагта хэхөө бүхэндэ коммунистическэ партидаа, арал зондоо, Эхэ орондоо үнэн шүтэнги ябаһан ба ябашшые байна. Партииня хүдэлмэрилгшын зам гэшэ миил хүдэлмэри хээд үнгэрхэ бэшэ, мүн эрдэмдэ бураха зам болоно. Тэрэниие мэдэжэ, Будажап Лобсанович олоной дунда хүдэлмэрилжэ эхилһэн анхан сагһаа хойшо мүнөө хүртэр зоригтойгөөр һуража байдаг. Тэрэ хадаа, Улан-Удэ городто Сталиной нэрэмжэтэ Бурят-Монгол советско-партииня хургуулида һураһан ба Москва городто Социалистическэ газартааралангай Академиие дүүргэжэ гарһан юм.

Нүхэр Лобсанов болбол энэһэнһээ хойшодоошые арал зондоо аша туһа хүргэхэ, үнэхөөрөө ленинско-сталинска түхэлэй гүрэн-түрын ажал-ябуулгаһа байхань лабтай. Имэ байха гэжэ мэдэһэн хадаа, Ново-Селенгинскийн хунгуулин округой хунгагшад болбол коммунистууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидат болохо үнэн большевик Будажап Лобсанович Лобсановий түлөө бултадаа нэгэн һаналтайгаар голосовалха болоно.

ШАДАМГАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Пыл-Доржи Будаевич аралай хэрэгтэ бээе үгэнги, үнэн шударгуу большевик байһанаа харуулаа. Тэрэний ээлжэ байһан тушаалуудые тоолобол: ВЛКСМ-ай Обкомой политуралсалай таһагые даагша, комсомолой Сэлэнгын айкмоной секретарь, ВЛКСМ-ай Обкомой хүдөө залуушуудай таһагые даагша, ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи партииня хиналтын комиссин ВМАССР-тэй түрүүлгшын орлогшо, ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкмоной секретарь, 1945 оной март-һаа мүн хүртэр нүхэр Будаев Сэлэнгын партииня органиациине толгойлон хүтэлбэрилжэ байна.

Хунгадэй эрхим нүхэр Пыл-Доржи Будаевиче эрхим большевик гэжэ мэдэхэ ба хүндэдэж байһан туладаа ВМАССР-эй Верховно Советдэй депутатта кандидат дэбжүүлһэн байна. Нүхэр Будаев партиин ба аралай үнэн хүбүүн. Арал зоной эл жаргалтай һалбаран бадархые хэн хүсэнэб, тэрэ хүн Сталинска блогой кандидаттаудай түлөө, тэдэнэрэй тоод нүхэр Пыл-Доржи Будаевич Будаевич түлөө февралын 9-дэ голосовалха байна.

ШАДАМГАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Бад Пыл-Доржи Будаевич аралай хэрэгтэ бээе үгэнги, үнэн шударгуу большевик байһанаа харуулаа. Тэрэний ээлжэ байһан тушаалуудые тоолобол: ВЛКСМ-ай Обкомой политуралсалай таһагые даагша, комсомолой Сэлэнгын айкмоной секретарь, ВЛКСМ-ай Обкомой хүдөө залуушуудай таһагые даагша, ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи партииня хиналтын комиссин ВМАССР-тэй түрүүлгшын орлогшо, ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкмоной секретарь, 1945 оной март-һаа мүн хүртэр нүхэр Будаев Сэлэнгын партииня органиациине толгойлон хүтэлбэрилжэ байна.

ШАДАМГАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Нүхэр Будаевай хүтэлбэрилжэ шадабарине гансахан нимэ баримта дээрһэн хараад үзэбэл элита болоно. Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ, илангаа 1940 онһоо Пыл-Доржи Будаевичын хүтэлбэрилжэ байһан Мухаршэбэрэй аймаг республика соо эгэл түрү аймаг болоһон байна. 1937-1940 онуудай турша соо тус аймагай мөһай тоо толгой нимээр олошорһон байна гэбэл: хони ямаан—140 процент, гахай—170 процент, томо эбэртэ мал—59 процент, мөрид—30 процент. Мүн анэ болзор соо тарилгын талмай 28 процент ехэ болоһон байна, Аймагай колхозууд 1940 ондо гектар бүриһөө 11,1 центнер ургасые

ШАДАМГАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

хуряан абаад, ажалта үдэр бүридэ 2 түхэриг 30 мунга, 8 килограмм орооно хубаадаг байгаа. Имэ ехэ амжалтануудтай байһанһаа түлөө Мухаршэбэрэй аймаг 1941 ондо хүдөө ажарын выставкэ дээрэ дэлгэрэнгүйгээр харуулагдан байгаа юм.

ШАДАМГАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Пыл-Доржи Будаевич аралай хэрэгтэ бээе үгэнги, үнэн шударгуу большевик байһанаа харуулаа. Тэрэний ээлжэ байһан тушаалуудые тоолобол: ВЛКСМ-ай Обкомой политуралсалай таһагые даагша, комсомолой Сэлэнгын айкмоной секретарь, ВЛКСМ-ай Обкомой хүдөө залуушуудай таһагые даагша, ВКП(б)-гэй Обкомой инструктор, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи партииня хиналтын комиссин ВМАССР-тэй түрүүлгшын орлогшо, ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкмоной секретарь, 1945 оной март-һаа мүн хүртэр нүхэр Будаев Сэлэнгын партииня органиациине толгойлон хүтэлбэрилжэ байна.

Хунгадэй эрхим нүхэр Пыл-Доржи Будаевиче эрхим большевик гэжэ мэдэхэ ба хүндэдэж байһан туладаа ВМАССР-эй Верховно Советдэй депутатта кандидат дэбжүүлһэн байна. Нүхэр Будаев партиин ба аралай үнэн хүбүүн. Арал зоной эл жаргалтай һалбаран бадархые хэн хүсэнэб, тэрэ хүн Сталинска блогой кандидаттаудай түлөө, тэдэнэрэй тоод нүхэр Пыл-Доржи Будаевич Будаевич түлөө февралын 9-дэ голосовалха байна.

